

B

EXERCITATIO
M E D I C A
DECIMA OCTAVA:

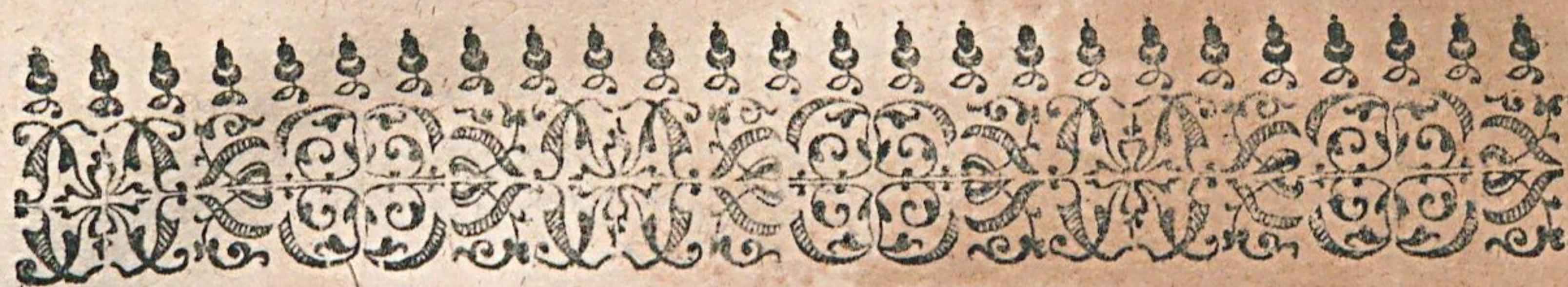
*In alimâ Argentoratensium Aca-
demiâ proposita:*

PRÆSIDE
MELCHIORE SEBIZIO
juniore, Doctore ac Pro-
fessore Medico:

Respondente
M. IOANNE LVDOVICO MÜN-
STERO, Oringâ-Hoënloico.

ARGENTORATI,
Typis exscribebat Joannis Andrea.

Anno M. DC. XXIII.

NOBILI EXPERIENTISSIMOQVE
VIRO,

Dn. IOHANNI CVNRADO ZINNIO,
utriusq; Medicinæ Doctõri clarissimo, Illustriumq; Dn.
Dn. Comitum ab Hohenloë, &c. Archiatro felicissimo:

VT ET

Dn. WILHELMO SCHVLERO, REIPUBLICAE
Oringensis Archigrammateo meritissimo; Viro longo
rerum usu exercitatissimo:

NEC NON

Dn. MARQVARDO Beern/ PHARMACOPOEO,
Viroq; Senatorij apud Oringenses ordinis, prudētissimo:

*Dominis Cognatis, Patronis, Fautoribus ac
Tutoribus suis observandis,*

Ζητήματα hæcce Medica

*in debita observantia testimonium,
gratiq; animi τεκμήριον*

Emq; dedicare voluit

M. JOANNES LUDOVICUS
MÜNSTERUS, Oringâ-
Höenloicus.

PROBLEMA I.

Verumne illud Aristotelis, spina dorsi principium est ossium? *Aristoteles lib. 3. histor. an. cap. 7. & l. 2. part. an. c. 9. venas & ossa inter se conferens, scribit, ossa cum venis duo habere communia. I. quod venarum in modum certum habeant principium, à quo orientur: & istud principium spinam statuit. II. quod separata à se invicem non sint: sed venarum instar copulata: & quidem vel continua: vel saltem contigua: idq; tribus potissimum de causis: 1. ut flecti possint membra. 2. ut erecta esse queant. 3. ut dolor vitetur. Nam si ossa ab invicem sejuncta essent, carnes procul dubio laderent: perinde ac spina, aut spiculum carni infixum. Quæritur ergo, quid de Aristotelis dicto sentiendum? Respondemus veritati consonum esse, si de principio loci, unde ossa prodeunt, & cum quo coherent, intelligatur. Nam Galenus l. 12. us part. c. 11. spinam carine comparat, totiúsq; animalis stabilimentum appellat. At quemadmodum carina navigij est principium, ab eâque, utpote fundamento, & prora, & puppis, & trabes incurvatae prodeunt: sic spina origo videtur sceleti: cum quâ ossa vel immediate, vel mediate conjunguntur. Immediate quidem caput, quod veluti prora summa spinæ vertebra, quæ Atlas dicitur, insidet: costa, quæ ceu trabes incurvatae posterius cum vertebris consociantur: antèrius verò (de 7. superioribus loquimur) cum sterno: ossa Ilium, quæ coherent cum osse sacro, parte spinæ maximâ: os coccygis, quod ceu puppis navigij est, & ima vertebra ossis sacri annectitur. Mediate verò artus superiores & inferiores, qui remigia representant. Illi enim cum scapulis: hi cum ossibus coxendicis articulantur. Scapulae autem trabibus navigij,*

A 2 ipsi

ipsis scilicet costis incumbunt. Ossa verò coxendicis ossibus Ilium adherent.

I I.

An cranium maris plures suturas habeat quàm foeminae? Ita docet Aristoteles l. 2. part. anim. c. 7. Rationem hanc esse dicit: quia mas foeminâ calidior est: & plus cerebri habet. Pluribus ergò suturis eget: ut halitiosa excrementa, quibus ob caloris copiâ abundat, eò melius & facilius transpirare possint. Sed ἀποδείξι ο-
stendit, foeminam numero suturarum mari minimè cedere. Quot enim videmus in cranio masculeo: tot etiam in foeminino observamus: quia quæ necessitas naturam coëgit plures condere suturas in mare: eadem impulit plures fabricare in foeminâ: nimirum ut vaporosa excrementa cerebri commodius exhalare: dura mater cranio alligari: pericranium trajectis dura matris filamentis constitui: vasa, quæ pericranium irrigant, facilius exire: deniq; unâ parte calvarie fractâ, opposita illa sa & integra servari posset: quia sutura faciunt, ut contigua tantum: non autem continua sint ossa capitis.

III.

Num Celsi recipiendum placitum; caput ἀπυραγον, suturis carens, non modò firmissimum: sed etiam ab omni prorsus dolore immune? Ἀπυραγον quandoq; esse crania testis locupletissimus est Aristoteles l. 3. hist. an. cap. 7. ubi refert, visum esse viri caput sine ullâ suturâ. Quod ipsum quoq; Realdus Columbus l. 1. Anat. propria ἀποδείξι confirmat. Falsum autem Cornelij Celsi esse placitum, autoritate, ratione, & experienciâ probari potest. Nam Hippocrates l. de locis in hom. scribit, eos capite esse saniores, qui plures suturas habent. Ratio est: quia suturae faciunt, ut libera possit esse transpiratio vaporum, tum eorum, qui in ipsomet cerebro generantur: tum qui à subjectis partibus ad illud feruntur. Cùm enim caput editissimum locum in corpore occupet: certè instar alicujus camini inferarum partium expirationes excipit: à quibus, si transpiratio ipsis denegetur, non potest nõ vehementer ladi. Cujus rei pulcherrima exempla Columbus recenset. Erat, inquit, Patavij juvenis, qui diuturno capitis dolore

tis dolore vexatus nullis sanari remedijs poterat. Aberto post obitum capite, inventa fuit doloris causa: cranium scilicet suturis destitutum. Mulier, ait idem, acerbissimâ cephalalgia diu conflata, tandem phrenesi perijt. Cranio post fata remoto, ferè sine suturis repertum fuit. Eandem κεφαλαλγίας causam dicit se etiam in quamplurimis viris deprehendisse. Alij eam in senibus quibusdam observârunt: in quibus suturae, propter arctiorem ossium Cranij, vi siccitatis, coalescentiam penè erant deletæ. Ceterum n̄ Celsus, Medicus latinissimus, & ob id Hippocrates latinus dictus, prorsus damnetur, putat, Piccolhominus, Celsum forsan ad causas respexisse externas: & contra eas caput ἀπράφον tutum magis stautuisse, quàm caput suturis præditum. Vis quippe illarum in meningēs & cerebrum minus penetrare valet, cum caput suturis caret.

I V.

An caput parvum melius sit magno? Pro ajente adferri primùm posset authoritas Aristotelis: qui sect. 30. problem. 3. scribit, hominem reliqua animantia propterea prudentiâ superare, quia caput minimū habeat: scil. ad sui corporis proportionē. Et paulo post subdit, inter homines ipsos, qui minori sunt capite, prudentiores esse, quàm qui sunt grandiori. Deinde & ista ratio: quia vis unita fortior est dispersâ. At unita est in capite parvo: dispersa in magno. Eadem enim hîc videtur ratio, quæ in corde. Nam & in parvo corde calor major est atq; vegetior: minor in magno. Hinc Aristoteles l. 3. part. an. c. 4. scribit, animalia, quibus cor est majus, quàm pro ratione corporis, ut sunt lepus, cervus, mus, asinus, mustela, hyæna, panthera, &c: timida esse: contra quibus minus est, aut mediocre, audentiora fidentioraq;. Sed contraria sententia verior est, cui Galenus in μικροτέρων c. 11. subscribit. Inquit enim, parvum caput vitiosa cerebri constitutionis proprium esse indicium. Intelligit autem per parvum caput illud, quod à consuetâ naturaliq; humani capitis magnitudine recedit: & inter quod & reliqua membra nulla est quantitatis ratione proportio. Causa autem, cur parvum caput perpetuò vitiosum sit, est, quia defectum denotat materiae seminalis. Vnde facile quoq; colligitur, cur parvo existente capite etiam cerebrum vi-

tium habeat: nimirum quia in parvo continente magnum latere contentum non potest. Est ergò in parvo capite cerebrum parvum. Parvum cerebrum angustos & exiguos habet ventriculos. In angustiis ventriculis multus generari spiritus animalis nequit. Deficientibus spiritibus bene procedere functiones animales est ἀδύνατον. Notandum autem, parvum caput nunc magis, nunc minus vitiosum esse. Magis: si inconcinnitas adsit figura. Arguitur enim non materia solum paucitas: sed etiam formatricis imbecillitas: aut contumacia materia, quæ formanti facultati minimè obsecundatur. Minus: si caput figuram habeat laudabilem & naturalem: qualem Galenus in *Μικροτ.* c. 11. describit.

V.

An magnum caput semper bonum? Semper bonum illud pronunciat Galenus loco alleg. si tale sit non tantum ob materiae copiam: sed etiam plasticae facultatis robor: quali praeditum fuisse Gal. comm. 1. in 6. Epid. t. 3. Periclem Atheniensem, virum prudentissimum, memorat: adco ut etiam Comici magnitudinem illam dieterijs laceßiverint. Ab hujus verò facultatis robore magnum factum dignoscitur, si ejus figura sit εὐσθμῶ, concinna: si cervix valida; si ossa eam componentia magna durag: si deniq; omnis substantia nervosa εὐτραφῆς καὶ εὐτόνῳ, h. e. boni habitus, & eximij roboris: teste Galen. in *Μικροτ.* c. 11. Si verò caput, cervix, & substantia nervosa contrario modo fuerint constituta, indicium est, magnum caput non à virtute facultatis plasticae: sed materiae solum redundantia conditum esse: ac propterea non, ut prius, bonum ac laudabile. Quæres, quenam figura sit εὐσθμῶ & naturalis? Respondet Galenus ibidem, ea, quæ est rotunda: leviter tamen utrinq; ad latera depressa: velut si spheram, globumve cereum rotundum animo conciperes, qui utrinq; parum esset depressus. In ejusmodi namq; globo anterior & posterior pars gibbosior & prominentior est, quàm orbiculari figura conveniat: media autem magis recta & plana.

V I.

An nervi sint instrumenta tactus? De tactus organo variis fuisse videtur Aristoteles. Nam l. 1. hist. an. c. 4. scribit, orga-

stud esse carnem, aut aliquam partem ejusdem generis: aut sanguineam: aut qua sanguinea sit ἀνάλογον. Idem statuit l. 2. part. an. c. 1. & 5. Sed l. 2. part. an. c. 10. negat, sensorium tactus carnem, partemve carni similem esse. sed aliquid intimum: quod tamen non explicat. Idem quoque negat l. 2. de an. c. 11. & carnem tactus medium ponit: organum vero quiddam in corpore abditum credit, quod potestate tale sit, quale actu est tangibile. Sed neque hic disertè mentem suam aperit. Aperiunt autem Aristotelici, & illud intimum nervum esse dicunt: quā in sententia sunt D. Thomas, Scotus, Albertus M. Aegidius Rom. Conciliator, Turisanus, & multi alij. Ratio est: quia ubi tactus est, ibi & nervi reperiuntur: & ubi nulli sunt nervi, ibi neque tactus locum habet. Hinc Galenus infinitis in locis eos vectores sensus & motus nominat: & tūm motorios, tūm sensorios eos facit. Nos cā solūm ratione nervos tactus sensoria appellamus, quatenus vim tangendi à sensuum principio, ipso nimirum cerebro, partibus adducunt. Sed hoc pacto communia tantūm organa sunt: & non magis tactus instrumenta, quā reliquorum sensuum & motus. Quilibet autem sensus sensorium proprium habet: & in quolibet sensu ita comparatum est, ut nervi, animalis spiritus vectores, in propria sensoria inserantur: quemadmodum apparet in oculis, auribus, linguā, & naso. Habebit ergo & tactus sensorium proprium, in quod nervi implantentur. Hoc verò in genere est membrana: in specie quodvis membranofum corpus: ut cutis, panniculus membranofus, peritoneum, pleura, mediastinum, meninges ambae, pericranium, periostium, tunica viscerum, testium, & musculorum, &c. Ratio est: quia ubi membranae sunt, ibi sensus tactus viget: & ubi desiderantur, ibi tactus deest. Propterea ossa, periostijs abrasis, non sentiunt. Cartilaginee quoque sensum nullum habent: quia membranis carent. Et ipsa cerebri medulla est ἀνάλογον: quia membranula non sparguntur per ejus substantiam. Imò nervi omnē sensum non interiori pulpae: sed solis membranis acceptum ferunt. Quòd autem caro tactus ἀνάλογον non sit, ex eo liquet: I. quia per totum corpus non est diffusa. II. quia caro ipsa non nisi beneficio membranarum sentit. III. quia plurimis

rimis in locis tactus est, in quibus nulla caro. Testantur hoc interiora capitis & oculorum, dentes, aures, extremitates digitorum in manibus atq; pedibus, intestina, uterus, vesica, & partes alie.

V I I.

An nervorum origo sit in corde? Ita persuasum habet Aristoteles l. 3. hist. an. c. 5. & l. 3 part. an. cap. 4. probatq; suum placitum sensu & ratione. Videmus enim precipue in ampliore ejus ventriculo, qui dexter est, nervorum copiam. Ratio est: quia cor est principium motus: ideoq; etiam nervorum: quoniam motus sine nervis fieri nequit. II. quia arteria magna, quam venam aortam vocat, nervosa est: eòq; magis, quò longius à suo principio recedit. Extrema enim illius partes cavitate carent: inq; fibras planè nervosas transeunt. Quibus rationibus etiam alias addere licet. III. quia deficiente cordis vigore, sensus & motus totius corporis deficit: ut videre est in syncope: quæ præceps est omnium virium lapsus. IV. quia ligatis carotidibus, arterijs ab aortâ prodeuntibus, intercipitur sensus & motus: quod symptoma unà cum precedente monstrat, cor sensus & motus, ac proinde etiam nervorum, fontē esse. Cui enim origo tribuitur facultatis, ei etiam secundum Aristotelem organum illius merito assignatur. Verùm falsitatem hujus dogmatis patefaciunt oculi: quibus secundum Hippocratem l. 1. de diæt. plus credendum, quàm sententijs & opinionibus hominum. Et Aristoteles ipse l. 3. de generat. an. cap. 10. ait, majorem fidem adhibendam esse sensui, quàm rationi. Rationi tamen credendum: sed eà cum conditione, si, quæ demonstrantur, convenient cum rebus, quæ sensu percipiuntur. Docet autem sensus, in corde neq; magnitudinem, neq; multitudinem nervorū esse: sed concessos ei esse nervos admodum exiles: l. 1. de plac. Hipp. & Plat. c. 10. eòsq; à sextâ conjugatione ortos: l. 7. de anat. adm. c. 8. vel, ut l. 6. uf. part. c. 18. habetur, à nervulis ad pericardium missis derivatos: qui tamen & ipsi à sextâ conjugatione ortum trahunt. Sunt enim propagines sinistri recurrentis: hic autem, ut & dexter, à dictâ combinatione procedit. Sed quid sibi vult, inquires, illud Aristotelis: cor nervorum copiam habet? Respondet Galenus l. 1. de plac. c. 8. Aristotelem

lemputasse, ligamenta valvularum vena cava & arteria venose
tricuspidalia, qua septo cordis maximè adnectuntur, nervos es-
se: quòd nervos calore & substantiâ referant. Sed non esse ex
eo probat, quia non nervorum, sed copularum munere funguntur.
Deinde quia cor non egrediuntur: neq; ullus nervus ab ijs ad ali-
quam corporis particulam fertur: quemadmodum nervos ferri à
cerebro & dorsali medullâ videmus. Motus cordis nihil hîc pro-
bat. Non enim animalis est & voluntarius: sed planè naturalis.
Ideòq; nervis minimè eget. Nervosam esse aortam, falsum est.
Neq; enim geminam nervi substantiam habet: medullarem &
membranosam. Erroneum quoq; extremates illius cavitate
carere. Contrarium enim *ἀνοσία* monstrat: Et ratio pro-
bat: quia tota, quanta est, conceptaculum sanguinis vitalis est.
Carotidibus ligatis intercipitur sensus & motus: non quia cor
nervorum origo: sed quia denegatur cerebro spiritus vitalis, qui
animalis materia. Per syncopem animales functiones conci-
dunt; quia calor & spiritus vitalis instrumenta ad omnium
actionum executionem necessaria, vim patiuntur.

V I I I.

Quodnam verum & genuinum nervorum sit princi-
pium? Quadruplex est vasorum principium: I. *ρίζωσις*, radica-
tionis: cuius meminit Hipp. I. *περὶ τροφῆς*: quando *ρίζωσιν βλεφῶν ἢ παρ:*
ρίζωσιν ἀεργῶν καὶ δ' ἰν statuit: estq; illud, in quo vasorum radices
conspiciuntur. II. *γενέσις*, generationis: quòd materia est, ex quâ
pars constat & generatur. Ejus recordatur Galen. I. de format.
foet. c. 4. III. *διανομία*, dispensationis, & distributionis: à quo
aut facultas, à qua omnis materia manat: quòd idē ibid. ponit.
IV. *σωτηρία*, conservationis: quòd omnes corporis nostri partes in
vitâ conservat. Illius Gal. infinitis in locis mentionem facit,
quando necessitatem & utilitatē virium cordis explicat. Impre-
sentiarum autem tantum de primo & tertio queritur: *ροῦ τῆς*
quænam illa pars sit, unde nervi originem ducant, & in reliquum
corpus disseminentur? Aristoteles, ut ex quæst. preced. liquet, I.
3. hist. an. c. 5. & I. 3. part. an. c. 4. illud cor esse docet. Hippo- rates
I. de of. nat. exortum nervorum occipiti: hoc est, posteriori cere-

B

bri

bri parti tribuit. Loquitur enim περὶ τῶν κινήσεων: & cōtinenti assignat, quod tamē competit contento. Galenus varia loquutus de nervo-
rū origine videtur. Nam aliquando cerebrum hanc originē statuit:
ut videre est l. 7. de plac. Hip. & Plat. c. 3. Interdum illi cerebellū ad-
jungit, posterius cerebrū à veteribus quibusdam appellatum: & ab
hoc duos ac motorios: ab illo sensorios nervos oriri tradit: in pūgōt.
c. 11. & l. 8. us. part. c. 6. Nonnunquā nervos partim à cerebro, partim
verò à spinali medullā prodire asseverat: septem quidem paria à
cerebro: reliquos omnes à medullā spinali: vclut patet ex libro de
dissect. n. rv. ad tyron. Aliquando triplex ponit principium, pro
triplici nervorum discrimine. Alij enim, inquit l. de us. part. c.
14. durissimi sunt: qui proveniunt ab inferiore orā spinalis me-
dulla: alij mollissimi: qui proficiscuntur à cerebro: alij medio modo
se habent: quorum initium ibi est, ubi cerebrum & spinalis medul-
la conjunguntur. Erasistratus, ut Galenus l. 7. de plac. c. 3. refert,
corticem solum nervorum, qui membraneus est, contemplatus,
nervos à crassā cerebri meninge prodire opinatus est. Sed cū in-
teriores quoq; substantiam, quæ medullaris, inspexisset, tan-
dem in senectū sententiam mutavit, teste eodem Gal. lib. 7. de
plac. cap. 8. & exortum eorum à cerebri basi, propè tertium ven-
triculum constituit. sic recensente Gal. l. 8. de plac. c. 3. Recentio-
res Anatomici, inter quos Archangel. Piccolhom. & Con-
stantin. Varolus, omnes in universum nervos à medullā cerebri
oblongatā procedere docent. Hanc autem in duas partes secant: in
eam, quæ adhuc cranio est inclusa: à qua 7. nervorum paria oriri
dicunt: & in eam, quæ calvariā jam excidit: à quā 30. nervorum
conjugationes primordia ducunt: nimirum 7. à medullā cervicis:
12. à dorsi, sive thoracis: 5. à lumborum: & 6. ab ossis sacri. Quæ sen-
tentia oculari inspectioni est maximè consentanea: & si præcisè de
nervorum origine loquendum sit, omnium verissima. Falsa contra
Aristotelis & Erasistrati. Galeni ita comparata, ut nullam con-
tradictionem admittat. Nam nervorum principium vel est remo-
tum & mediatum: & tale rectè cerebrū statuitur: vel proximum
& immediatū: & verè statuitur cerebri medulla: partim quidem
adhuc intra calvā contenta: partim verò eam egressa. Remo um
quoq; & mediatum principium cerebellum dici potest: quoniā spi-

alis medulla tum à cerebro, tum à cerebello oritur. Coagmentatur enim & com-
ponitur ex 4. radicibus: duabus scil. majoribus, ab anteriore cerebri parte: &
duabus minoribus, ab inferiore cerebelli portione: unitis tamen. Cum ergo cere-
brum & cerebellum sint causa causa: nimirum medulla spinalis: erunt de causa
causati: scil. ipsorum nervorum ex spina medullam derivatorum. Imò haud ab-
surde solum cerebrum origo nervorum vocari potest: quoniam medulla spina est cauda
cerebri, & illius vicaria. Vnde Galenus cerebrum vocat fontem: Spina medullam
fluvium ex eo manantem: nervum verò rivulum: l. 12. ul. part. c. 11. Et l. 2. de tem-
peram. c. 3. nec non l. 3. alim. fac. c. 10. cerebrum spinaque medullam ejusdem ge-
neris ac naturae esse dicit: nisi quòd hac illo sit durior: praesertim in parte infer-
na. Nam quò longius abest, à suo principio, cerebro, eò dura magis deprehendi-
tur. Cerebellum autem cerebri pars etsi posterior: quemadmodum supra ex cap:
II. p. 101. dictum. Cum ergo globosa cerebri medulla, cerebellum, & medulla dor-
salis continua sint, ejusdemque generis & temperamenti: ac propterea etiam
unum corpus constituent, quòd Cerebri nomen sibi vendicat: rectè sanè omnium
nervorum principium cerebrum appellari potest. Esse verò cerebrum hoc prin-
cipium, Gal. l. 7. de plac. c. 3. primùm probat ex anatomia, sive à do. Pla: qua hoc,
non aliud, principium agnoscit. Deinde ex nervorum structura: quia non secus
ac cerebrum ipsum ex medullari & membranosa substantia constant. Cui ra-
tioni ista addi potest: quoniam lesum cerebrum totum genus nervosum in *Κεφαλα-
θαια* trahit: quemadmodum experimur in epilepsia. Item & ista: quia cere-
brum *ἐγνασθητόν* est Spiritus animalis. E. & sensus & motus. E. & nervorum, qui
Spiritus illius sunt latores. Praeterea & hæc: quia vulnerato punctoque nervo, ma-
lum statim cerebro communicatur. Quid ita? quia nervi à cerebro promanant,
& cum eo continuantur.

IX.

Utrum rectè alii nervi dicantur sensitivi, alii motivi: an verò omnes &
sensitivi & motivi appellari possint? Galenus primam problematis partem tue-
ri videtur. Nam in *Μικροτέχν* c. 11. aperte scribit, nervos alios motorios esse, a-
lios sensitivos: Et motorios quidem oriri à cerebello, quòd principium spinalis medulla:
sensitivos verò à cerebri parte anteriore. Addit insuper, partem illam posticam
plurimos habere nervos activos: (sic enim motorios vocat) per se ipsam
verò paucos admodum sensificos. Contrà anticam sensificos obtinere plurimos:
sed paucos valde motivos. Idè l. 1. de plac. c. 9. nervos distinguit in molles & du-
ros: illosque vocat sensorios, qui prodeant à cerebro: hos motorios: qui à spinali me-
dulla ortum ducant. Eandem mollium & durorum, atque à cerebro cerebelloque or-
torum nervorum distinctionem repetit l. 8. de ul. part. c. 6. Et l. 9. ejusd. operis
c. 14. ait; nervos esse triplices: mollissimos, durissimos, & inter hos medios. Pri-
mos proficisci à Cerebro: secundos à spinali medulla: tertios ab eà parte, quæ
spinalis medulla jungitur cerebro. Primos ad sensum esse aptissimos; ad motum
contrà ineptos valde. Secundos ad motum admodum idoneos. Tertios ad u-
trumque accommodatos. Quòd Galeni placitum confirmari exemplis & ratione

potest. Exemplis quidem: quia in multis partibus hanc sensoriorum & motoriorum nervorum differentiam observamus. Vident enim oculi per par primum: moventur per secundum. Gustat lingua per par tertium & quartum: hinc inde verò volutatur per septimum. Manus per alios nervos sentiunt: per alios apprehendunt. Sentiunt per cutaneos. apprehendunt per illos, qui inseruntur in musculos. Eademq; ratio pedum est. Nam sentiunt per nervos cutis: progrediuntur per nervos in musculos ambulatorios implantantos. Ratione verò triplici. I. quia diversarum actionum diversa sunt organa. At sensus & motus actiones sunt diverse. E. II. quia sensus est quædam passio: motus actio. Vtrūq; autem unum idemq; instrumentum esse nequit. Sed passionis quidem instrumentum est mollius: utpote ad patiendum magis aptum. Actionis verò durius, tanquam ad movendum fortius atq; paratius. III. quia si per unum eundemq; nervum fieret sensus & motus, istæ duæ facultates inter se confunderentur: Et per consequens nulla foret particula, quæ quidem nervos reciperet, quæ non simul & sentiret & moveretur. verum nobis posterior sententia placet, cui etiam Conciliator diff. 58. Archang., Piccolhom. l. 5. anat. lect. 5. & Laurentius l. 4. anat. quæst. 10. subscribunt. Eam nos exemplis & ratione stabilimus. Exemplis: quia secundum par nervorū non tantum vim movendi oculorū musculis confert: sed etiam membranis eorum sentiendi. Par septimum similiter & motū musculi linguae, & sensum membranis illorū largitur. Par sextū ramulos concedit visceribus medijs & imi ventris pro sensu: pro sensu autē & motu laryngis musculis porrigit eos, quæ recurrentes & vocales appellantur. Par tertium alijs propaginibus inseritur in linguam pro gustu: alijs in musculos temporales, masticatorios, omnesq; à maxillâ superiore ortos, pro motu. Par quintum partim inservit auditui, surculos ad illius sensorium ablegans: partim motui, funiculos ad lacertos laryngis, aliquando & ad brachij mittens. Paria deniq; nervorum ex spina vertebris egredientiū omnia, ita sunt comparata, ut quibusdam partibus tantum sensum; nonnullis sensum & motum simul impertiant: nimirum quæ ad utrumq; recipiendum sunt habiles. Quod si habiles essent omnes, omnibus & sensum & motum communicarent. Ratio etiam hoc dicitur: quia eadem omnium nervorum est origo, eadem structura, idem temperamentum, unus spiritus animalis movens & sentiens, cujus sunt vectores, unus deniq; & idem animalis virtutis per nervos influxus. Quare omnes & singuli sensum & motū suppeditare possunt. Quod autē hoc non faciant ubiq; id non nervis, sed partibus ipsis, in quas inseruntur, imputandū: quia, uti dictū, non omnes ad utramq; actionem præstandam sunt disposita: sed aliæ solum ad sensum: aliæ ad sensum & motum simul. Vnde consequitur, differentiam nervorum in motivos & sensitivos propriam et essentialem non esse: sed duntaxat accidentalem: quia hoc non nervis per se, quatenus nervi sunt: sed per accidens tantum, ratione scilicet partium, ad quas mittuntur, competit, ut alijs movendi, alijs verò sentiendi facultatem communicent. Ad idem oppositorum argumentorum promittimus in congressu.

F I N I S

01 A 6570

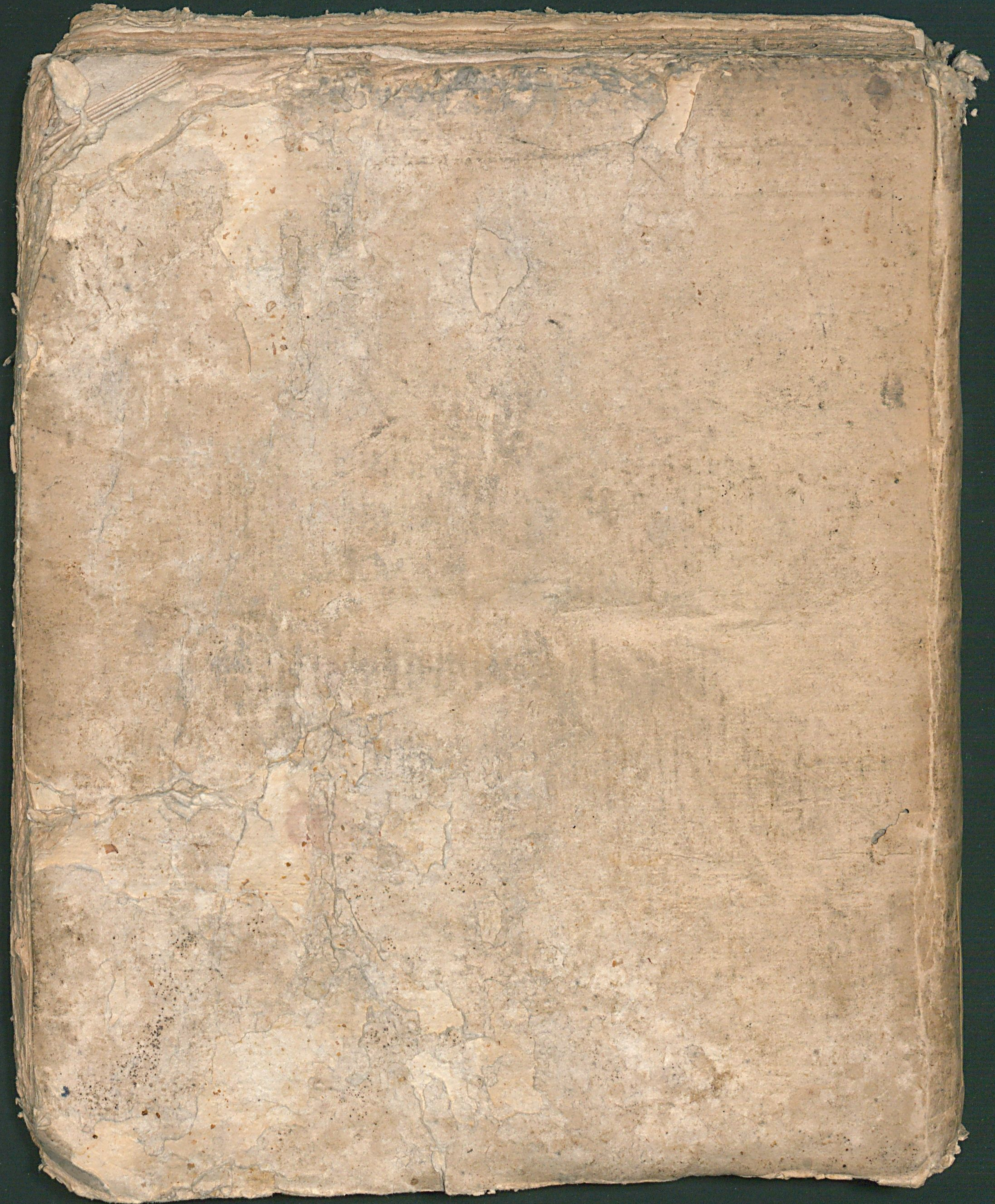
ULB Halle 3
002 937 867

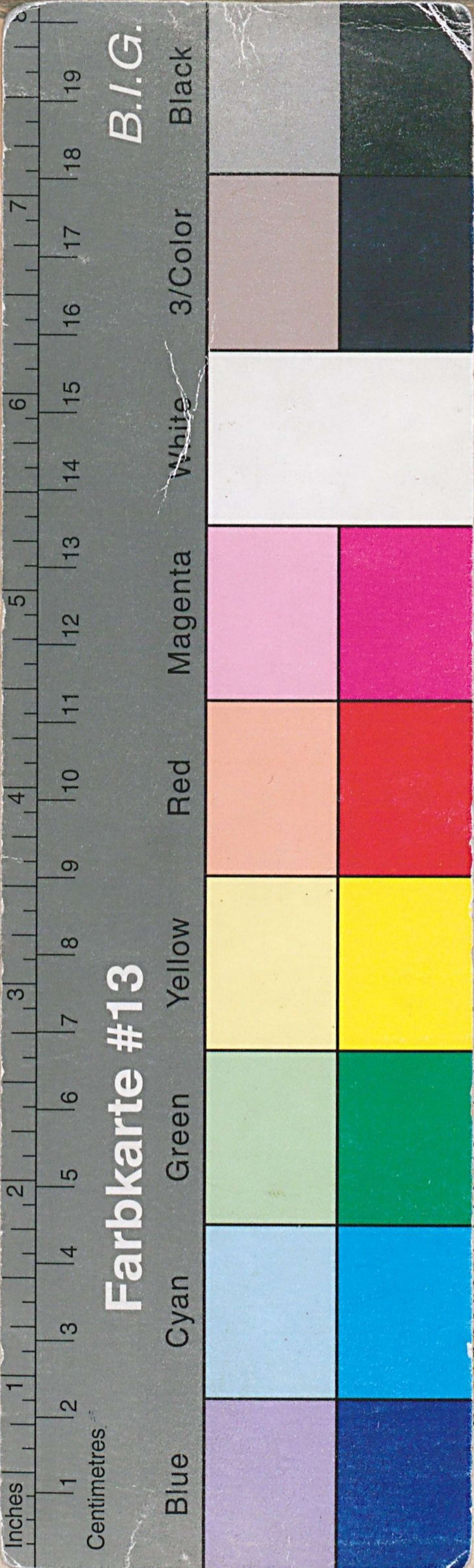

12

6017

TATIO
I C A
CTAVA:

*atensium Aca-
posita:*

I D E
SEBIZIO
ore ac Pro-
edico:

te
OVICO MüN-
-Hoënloico.

DRATI,
mannis Andrea.

C. XXIII.

3

